

15.10.2020

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ASETUS HALLINNOLLISISTA TAAJUUSMAKSUISTA JA LIIKENNE- JA VIESTINTÄVIRASTON TAAJUUSHALLINNOLLISISTA SUORITTEISTA PERITTÄVISTÄ MUISTA MAKSUISTA

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ehdotetaan muutettavaksi Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen hallinnollisista taajuusmaksuista ja Liikenne- ja viestintäviraston taajuushallinnollisista suoritteista perittävistä muista maksuista (1454/2019) 2, 4, 5, 12 a, 17 ja 18 §:t.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) ja hallituksen esityksen sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (98/2020) perusteella ehdotetaan paikallisen erittäin laajakaistaisen ja muun paikallisen matkaviestinverkon taajuusmaksun lisäämistä uudeksi radiolähetinryhmäksi, minkä perusteella ehdotetaan muutettavaksi 4 §:ä ja 5 §:ä. Säättämällä paikallisille matkaviestinverkoille uusi radiolaiteryhmä varmistetaan, että perittävät taajuusmaksut verkkojen haltijoille olisivat kohtuullisia ja suuruudeltaan samaa suuruusluokkaa kuin vastaavista yksityisistä radioverkoista (PMR) perittävät taajuusmaksut. Maksut olisivat suuruudeltaan myös kohtuullisia suhteessa valtakunnallisista matkaviestinverkoista perittäviin maksuihin ja paikallisista matkaviestinverkoista perittävien taajuusmaksujen perusteet olisivat samat riippumatta käytettävästä taajuusalueesta. Lisäksi ehdotetaan taajuusmaksuasetukseen radiovastaanottoaseman häiriösuojauksesta perittävän maksun muuttamista taajuusmaksuksi, minkä perusteella muutettavaksi tulisivat 2 §, 12 a § ja 18 §. Muutoksella perittävä maksu muutetaan suoritteen tuottamisen omakustannusarvon mukaisesta kertaluonteisesta maksusta vuosittaiseen suojattujen taajuuksien taloudelliseen arvoon perustuvaksi taajuusmaksuksi. Perittävä taajuusmaksu olisi tasapuolinen radioluvista perittävien taajuusmaksujen kanssa.

Lisäksi asetukseen tehtäisiin kaksi teknisluonteisempaa muutosta. Taajuusmaksuasetuksen muutosten taloudellinen vaikutus arvioidaan vähäiseksi. Paikallisten matkaviestinverkkojen taajuusmaksujen tuottokertymän arvioidaan vuonna 2021 olevan noin 30 000 euroa. Kustannusvastaavuuden vuonna 2021 ennakoitaan olevan 103 %.

Asetusmuutosten olisi tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Toimivalta:

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §.

PERUSTELUT

1. Nykytilan arviointi

Valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisia maksuja koskeva liikenne- ja viestintäministeriön asetus (1454/2019) hallinnollisista taajuusmaksuista ja Liikenne- ja viestintäviraston taajuushallinnollisista suoritteista perittävistä muista maksuista on annettu 19.12.2019. Asetuksen voimassaolo päättyy 31.12.2021.

Taajuusmaksuasetukseen vuoden 2020 alusta tehdyn erittäin laajakaistaisia matkaviestinverkkoja koskevan suoritelisäyksen vuoksi suoritetuot pienenevät 1,5 miljoonaa euroa verrattuna tilanteeseen, jossa muutosta ei olisi vuonna 2020 tehty. Ilman tehtyä muutosta kyseessä olevien 26 GHz:lla toimivien 5G-verkkojen suoritetuot olisi peritty matkaviestinverkoille määritetyn mukaisesti ja ne olisivat olleet noin 2,15 miljoonaa euroa, kun ne nyt muutoksen jälkeen ovat vuosittain noin 750 000 euroa. Näitä suoritteita on kolme kappaletta ja ne on myönnetty 26 GHz:n 5G-verkkojen toimiluvan haltijoille. Kokonaisuudessaan kyseiset voimassaolevan taajuusmaksuasetuksen mukaiset taajuusmaksusuoritteet ovat omakustannusarvon mukaisia, eikä niihin tarvitse tehdä muutoksia.

2. Esityksen valmistelu

Asetusluonnos on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

Asetusluonnos on ollut lausuntokierroksella pp.kk.2020–pp.kk.2020 vapaasti kommentoitavana lausuntopalvelu.fi -portaalissa. Vastauksia saatiin yhteensä x kappaletta.

Valtiovarainministeriö xxx...

3. Esityksen vaikutukset

Yleistä

Liikenne- ja viestintäviraston kaikkien asetusmuutosehdotusten

- liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista (1452/2019, muutos 472/2020),
- liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenne- ja viestintäviraston sähköiseen viestintään liittyvistä suoritteista perittävistä maksuista (1453/2019) ja
- liikenne- ja viestintäministeriön asetus hallinnollisista taajuusmaksuista ja Liikenne- ja viestintäviraston taajuushallinnollisista suoritteista perittävistä muista maksuista (1454/2019),

mukaisista suoritteista odotetaan kertyvän vuonna 2021 yhteensä noin 112,3 miljoonaa euroa, joista julkisoikeudellisten suoritteiden osuus olisi noin 103,5 miljoonaa euroa ja liiketaloudellisten suoritteiden osuus noin 8,8 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan asetusten mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuudeksi muodostuisi 93 % julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuden ollessa 91 %. Ehdotukseen sisältyvien muutosten lisäksi liikenteen tietopalvelusuoritteiden maksuja tarkistettaisiin vuonna 2021 keskimäärin +5 %, mikä huomioiden olisi liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus 129 %.

On huomattava, että laskelmat perustuvat vuosien 2020 ja 2021 osalta tähänhetkisiin ennusteisiin, jotka tarkentuvat vielä loppuvuoden aikana. Myös koronavaikutusten arviointi aiheuttaa epävarmuutta ennusteiden laatimiseen.

JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET	2019	2020	2021
	toteuma	tarkentuva ennuste	tarkentuva ennuste
Liikenteen maksuasetus			
Tuotot	86 751	78 269	85 983
ilmailu	5 120	4 608	5 192
merenkulku	3 228	3 022	3 423
raideliikenne	1 183	973	1 179
tieliikenne	77 220	69 666	76 189
Kustannukset	92 323	81 204	96 690
ilmailu	7 292	5 873	7 711
merenkulku	3 293	3 631	4 596
raideliikenne	1 218	1 327	1 606
tieliikenne	80 520	70 374	82 777
Kustannusvastaavuus	94 %	96 %	89 %
ilmailu	70 %	78 %	67 %
merenkulku	98 %	83 %	74 %
raideliikenne	97 %	73 %	73 %
tieliikenne	96 %	99 %	92 %
Sähköisen viestinnän maksuasetus			
Tuotot	6 918	7 382	6 902
Kustannukset	5 372	6 016	6 300
Kustannusvastaavuus	129 %	123 %	110 %
Taajuusmaksuasetus			
Tuotot	9 723	10 504	10 614
Kustannukset	8 235	10 672	10 322
Kustannusvastaavuus	118 %	98 %	103 %
JULKISOIK. SUORITTEET YHTEENSÄ			
Tuotot	103 393	94 050	103 499
Kustannukset	105 929	97 892	113 312
Kustannusvastaavuus	98 %	96 %	91 %

ASETUKSEN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Asetukseen ehdotetaan kolmea muutosta, jotka vaikuttaisivat kuuteen pykälään: 2 §, 4 §, 5 §, 12 a §, 17 § ja 18 §. Muutosehdotukset on seuraavassa esitetty asiakokonaisuuksittain.

1.1 Radiovastaanottoaseman häiriösuojauksesta perittävän maksun muuttamiseksi taajuusmaksuksi

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 50 §:n mukaan voi radiotaajuuksien käyttäjän hakemuksesta Liikenne- ja viestintävirasto päättää toimenpiteistä kiinteän radiovastaanottoaseman suojaamiseksi häiriöiltä. Voimassa olevan asetuksen 18 §:n mukaan peritään päätöksestä sen tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten mukainen maksu.

Radiovastaanottoasemalla annettava häiriösuojaus varaa kyseessä olevat taajuudet maantieteellisellä suojausalueella vastaavasti kuin Liikenne- ja viestintäviraston radioluvalla myönnetty oikeus käyttää radiolähetintä yksinoikeudella kyseessä olevalla alueella. Tämän vuoksi ehdotetaan, että häiriösuojauspäätöksestä perittävä maksu muutetaan suoritteiden tuottamisen omakustannusarvon mukaisesta kertaluonteisesta maksusta vuosittaiseen suojattujen taajuuksien taloudelliseen arvoon perustuvaksi taajuusmaksuksi päätöksen voimassaoloajalta. Ehdotetun mukainen suojauspäätöksestä perittävä taajuusmaksu olisi tasapuolinen radioluvista perittävien taajuusmaksujen kanssa, koska molemmat puheena olevat suoritteet rajoittavat samankaltaisesti muiden taajuuksien käyttäjien mahdollisuuksia käyttää taajuuksia. Muutos myös laajentaisi taajuusmaksujärjestelmän soveltamista taajuushallinnollisiin suoritteisiin sekä tältä osin yhdenmukaistaisi suoritteista perittävien maksujen sääntelyä.

Muutoksella ei olisi vaikutuksia taajuushallinnollista suoritteista perittävien maksujen tulokertymään, koska radiovastaanottoasemien häiriösuojauspäätöksiä tehdään hyvin harvoin.

Muutoksen johdosta muutettaisiin taajuusmaksun suuruutta ja perintää koskevaa 2 §:ä lisäämällä 1 momentin uudeksi 2a kohdaksi radiovastaanottoaseman suojaaminen häiriöiltä ja lisäksi 2 §:n 1 momenttiin tehtäisiin lakitekniisiä tarkennuksia ja samasta syystä jaettaisiin voimassa oleva 2 momentti uudeksi tarkennetuksi 2 ja 3 momentiksi. Asetukseen lisättäisiin uusi 12 a §, jossa säädettäisiin radiovastaanottoaseman häiriösuojauksen taajuusmaksusta ja poistettaisiin 18 §:stä häiriösuojauksesta nykyisin perittävää omakustannusarvon mukaista maksua koskeva kohta.

1.2 Paikallisten matkaviestinverkkojen taajuusmaksu

Taajuusalueen 2300 - 2320 MHz:n paikallisille matkaviestinverkoille (yksityiset matkaviestinteknologiaan perustuvat rajatun käyttäjäryhmän paikalliset radioverkot) on voitu myöntää radiolupia 1.7.2020 alkaen. Lisäksi hallituksen esityksessä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (98/2020) esitetään lisättäväksi lain 6 §:ään uusi 4 momentti, jonka mukaan "vähäisen paikallisen verkkopalvelun tarjoaminen sellaisessa rajatulla alueella toimivassa matkaviestin-verkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa, ei edellytä verkkotoimilupaa, jos verkkopalvelua tarjotaan 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tällaiseen käyttöön osoitetulla taajuusalueella. Lakimuutosehdotuksessa tarkoitettujen taajuusalueiden, jotka on tarkoitus säätää radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta annetun valtioneuvoston asetuksen muutoksilla, olisivat osoitettu paikallisille matkaviestinverkoille. Lain muutoksen valmistelussa on ensimmäisenä mahdollisena tällaisena taajuusalueena ollut esillä ns. 26 GHz:n taajuusalueen alin osa-alue 24,25–25,1 GHz, joka alue olisi osoitettu erittäin laajakaistaisille paikallisille matkaviestinverkoille.

Asetukseen ehdotetaan lisättäväksi uudeksi radiolähetinryhmäksi paikalliset erittäin laajakaistaiset ja muut paikalliset matkaviestinverkot, joilla tarkoitettaisiin 24,25–25,1 GHz:n taajuusalueella toimivia paikallisia erittäin laajakaistaisia matkaviestinverkkoja ja 2300-2320 MHz:n taajuusalueella toimivia paikallisia matkaviestinverkkoja. Verkoista perittäisiin asetuksen 4 §:ssä tarkoitetun yleisen taajuusmaksun kaavan perusteella määräytyvä vuosittainen taajuusmaksu siten, että sovellettavan väestöpeittokertoimen arvo olisi kuitenkin kaikilla paikallisilla matkaviestinverkoilla vähintään 0,05. Säätämällä paikallisille matkaviestinverkoille erityinen väestöpeittokertoimen vähimmäisarvo varmistetaan, että perittävät taajuusmaksut verkkojen haltijoille olisivat kohtuullisia ja suuruudeltaan

samaa suuruusluokkaa kuin yksityisistä radioverkoista (PMR) perittävät taajuusmaksut. Maksut olisivat suuruudeltaan myös kohtuullisia suhteessa valtakunnallisista matkaviestinverkoista perittäviin maksuihin ottaen huomioon paikallisten ja valtakunnallisten verkkojen peittoalueiden erittäin suuret erot. Paikallisista matkaviestinverkoista perittävien taajuusmaksujen perusteet olisivat samat riippumatta käytettävästä taajuusalueesta. Ainoa muutos olisi perusmaksun kertoimen arvo, joka olisi erittäin korkeilla taajuusalueilla toimivilla erittäin laajakaistaisilla matkaviestinverkoilla oleellisesti pienempi. Paikallisista matkaviestinverkoista perittävät taajuusmaksut olisivat kerrotuilla perusteilla myös verkkojen haltijoille ennustettavia.

Ehdotuksen edellytys on, että edellä mainittu lain muutosehdotus ja valtioneuvoston asetuksen muutos hyväksytään tulemaan voimaan viimeistään samanaikaisesti asetuksen muutoksen kanssa. Tosin muille kuin erittäin laajakaistaisille paikallisille matkaviestinverkoille voidaan jo myöntää radiolupia 2300-2320 MHz:n taajuusalueelle, joten muutos voisi tulla voimaan niiden osalta siitä huolimatta, että lain ja valtioneuvoston asetuksen muutokset eivät olisi tulleet vielä voimaan.

Paikallisten matkaviestinverkkojen taajuusmaksujen tuottokertymän arvioidaan vuonna 2021 olevan noin 30 000 euroa. Kertymän arvioidaan suurenevan lähivuosina, kun verkkojen määrä kasvaa.

Edellä kuvatun perusteella ehdotetaan muutettavaksi yleistä taajuusmaksua koskevan 4 §:n 6 momentti. Samoin muutettaisiin 5 §:n, joka koskee yleisen taajuusmaksun radiolähettäviä, radioverkkoja ja radiojärjestelmiä, 1 momenttia, sen 1 a kohtaa ja lisättäisiin momenttiin uusi 1 b kohta. Myös 5 §:n 2 momenttiin tulisi muutoksia.

Rautateiden GSM-R-radio ei ole enää käytössä. Tämän vuoksi esitetään se poistettavaksi 5 §:n 2 momentista sekä asetuksen liitteen kohdista 1 ja 3.

1.3 Radiolaitteen tai radioaseman tarkastusmaksua koskevan 17 § 1 momenttiin lisättävä lakiviittaus

Lisätään momenttiin suuren häiriöriskin radiolähettimen tarkastusta koskeva lakiviittaus sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 42 § 2 momenttiin.

VOIMAANTULO

Esitetään, että asetus tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.